

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І
ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)
Кафедра туристичного та готельного бізнесу**

П. В. Шуканов, Ю. В. Карпенко, Н. М. Карпенко

ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**щодо проходження виробничої практики
здобувачами вищої освіти 2 курсу ступеня
молодшого бакалавра спеціальності 242 Туризм
освітня програма «Туризм»**

**Полтава
ПУЕТ
2021**

Автори:

П. В. Шуканов, д. геогр. н., доцент, професор кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

Ю. В. Карпенко, к. е. н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

Н. М. Карпенко, доцентка кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Рецензенти:

С. Р. Пасєка, д. е. н., професор, завідувач кафедри туризму і готельно-ресторанної справи Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

О. М. Литвин, магістр з туризму, директор туристичного агентства «Anex tour» (ФОП Литвин О. М.).

Рекомендовано до видання, розміщення в електронній бібліотеці та використання в освітньому процесі вченою радою ПУЕТ, протокол № 3 від 11 лютого 2021 р.

Шуканов П. В.

Програма та методичні рекомендації щодо проходження виробничої практики студентами 2 курсу ступеня молодшого бакалавра спеціальності 242 Туризм освітня програма «Туризм» / П. В. Шуканов, Ю. В. Карпенко, Н. М. Карпенко. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – 11 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-R).

Відповідальні за зміст навчально-методичного видання автори, рецензенти та завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу
Г. П. Скляр

Повне чи часткове відтворення, тиражування, передрук і розповсюдження цього видання без дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» **ЗАБОРОНЕНО**

ЗМІСТ

Мета й завдання виробничої практики.....	4
Організація та керівництво виробничою практикою	5
Зміст виробничої практики.....	5
Вимоги щодо оформлення звіту.....	7
Захист звіту та оцінювання виробничої практики.....	7
<i>Додатки</i>	9

МЕТА Й ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Виробнича практика є складовою частиною навчального процесу, одним з основних етапів практичної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня молодшого бакалавра спеціальності 242 Туризм освітня програма «Туризм».

Метою виробничої практики є формування у студентів знань організаційного процесу туристичних підприємств, практичних умінь і навичок здійснення аналізу організаційних форм та видів туристичної діяльності, організації, підготовки та проведення екскурсій за туристичним маршрутом, відродження духовності, моральності, народних традицій і звичаїв, а також цілеспрямоване вивчення природи, звичаїв населення та господарства рідного краю під управлінням керівників практики.

Під час проходження виробничої практики студенти закріплюють на практиці знання та навички, що отримали під час навчального процесу, розвивають професійні навички та навички ділової комунікації, оволодівають навичками збору й аналізу туристичної інформації, а також набувають досвіду практичної, організаційної та аналітичної роботи на туристичних підприємствах різних форм власності, розвивають уміння здійснювати науково-дослідну краєзнавчу роботу.

Об'єктом виробничої практики є: туристичне підприємство або інший суб'єкт господарської діяльності, у якому передбачена діяльність із надання туристичних послуг відповідно до КВЕД-2010 (за місцем проходження практики).

Основними *завданнями* виробничої практики є:

- закріплення та практичне застосування теоретичних знань, отриманих студентами у процесі вивчення дисциплін фундаментальної, природничо-наукової, загальноекономічної, професійної та практичної підготовки другого курсу;
- вивчення структури й особливостей розвитку організаційних форм і видів туристичної діяльності;
- ознайомлення з організаційною структурою та особливостями функціонування підприємств та організацій туристичної сфери;
- вивчення діяльності служб і відділів підприємства та їх взаємодії;

- ознайомлення з нормативно-правовими, інформаційними, звітними та статистичними документами туристичних підприємств;
- вивчення структури обслуговування туристів;
- розвиток умінь і навичок здійснення аналізу розвитку та розміщення видів туристичної діяльності;
- розвиток умінь здійснення краєзнавчих досліджень;
- формування вмінь і навичок щодо розроблення туристичних маршрутів та обслуговування туристів;
- набуття навичок міжособистісного спілкування, певного професійного досвіду в спілкуванні з туристами, партнерами;
- оволодіння методикою оформлення різноманітної документації;
- набуття навичок самостійної науково-дослідної роботи.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ВИРОБНИЧОЮ ПРАКТИКОЮ

Загальне керівництво виробничою практикою здобувачів вищої освіти ступеня молодшого бакалавра спеціальності 242 Туризм освітня програма «Туризм» здійснює центр зв'язків із виробництвом і директорат навчально-наукового інституту харчових технологій, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу ПУЕТ. Навчально-методичне керівництво практикою студентів забезпечує випускова кафедра туристичного та готельного бізнесу.

Перед початком виконання конкретних завдань практики студенти повинні пройти інструктаж із техніки безпеки, отримати програму практики та щоденник.

ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Перший етап. Загальне ознайомлення з туристичним підприємством або іншим суб'єктом господарської діяльності, у якому передбачена діяльність із надання туристичних послуг відповідно до КВЕД-2010 (за місцем проходження практики).

Результатом цього етапу мають бути такі дані у звіті студента:

1. Назва, місце розташування підприємства, реквізити, рік утворення, організатори, форма власності, організаційно-правовий статус, коротка історія розвитку, спеціалізація підприємства.

2. Коротка характеристика території розміщення підприємства (географічне положення, кліматичні умови, туристичні ресурси, транспортна доступність і туристична привабливість).

Другий етап. Вивчення організаційно-управлінської структури підприємства. На цьому етапі практики студент має ознайомитися з організаційно-управлінською структурою підприємства, штатним розкладом працівників та їх посадовими обов'язками, правилами внутрішнього розпорядку й іншою документацією, що регламентує роботу персоналу.

Результатом цього етапу мають бути такі дані у звіті студента: стислий опис організаційно-управлінської структури підприємства, штатного розкладу, посадових обов'язків працівників підприємства.

Третій етап. Основні напрями діяльності туристичного підприємства. На цьому етапі студент має дослідити:

- види обслуговування туристів (організація туристичних подорожей, екскурсійне обслуговування, розміщення, переміщення, харчування, торговельне обслуговування туристів, страхування, організація дозвілля, курортного лікування тощо);

- види туристичної діяльності (за правовим статусом, мотивом, кількістю учасників, способом переміщення тощо); географію подорожей (країни, міста);

- цінову політику підприємства, методи заохочення споживачів;
- договірні взаємини з партнерами, клієнтами;
- види страхування туристів;
- інформаційні технології в обслуговуванні туристів;
- рекламну діяльність підприємства;
- соціальну та демографічну структуру споживачів.

Результатом цього етапу мають бути такі дані у звіті студента: характеристика основних напрямів діяльності туристичного підприємства з відображенням вищезазначених аспектів.

Четвертий етап. Набуття практичних навичок із різних напрямів діяльності туристичного підприємства. На цьому етапі студент має долучитися до різних технологічних процесів, що забезпечують основні напрями діяльності туристичного підприємства:

- участь у розробленні туристичних маршрутів;
- участь в екскурсійному обслуговуванні туристів;
- участь у підборці та бронюванні турів;

- участь в організації харчування туристів;
- участь в організації розміщення туристів;
- участь в організації трансферного обслуговування;
- участь в організації торговельного обслуговування;
- участь у розробленні та реалізації програм дозвілля;
- участь у підготовленні ділової документації тощо.

Результатом цього етапу мають бути такі дані у звіті студента: детальний опис виконуваної роботи з поясненням методики, технології процесу, характеристикою учасників, зазначенням використаної та підготовленої ділової документації, мети, завдань та кінцевого результату.

Завершальним етапом практики є визначення напрямів поліпшення діяльності підприємства, що необхідно відобразити у звіті.

ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ

Структура звіту:

Титульний аркуш (додаток А).

Зміст (додаток Б).

Вступ (мета та завдання виробничої практики).

Основна частина.

Висновки.

Список використаних інформаційних джерел.

Основну частину звіту поділяють на розділи, перелік і послідовність яких визначається змістом програми практики. Сторінки звіту повинні бути пронумеровані; першою сторінкою є титульний аркуш, на ньому номер сторінки не ставлять. Звіт виконують за допомогою комп'ютерної техніки та роздруковують у форматі аркуша А4, шрифт Times New Roman, кегель 14, інтервал – 1,5. Розміри полів: ліве, верхнє, нижнє – 20 мм; праве – 10 мм. Обсяг звіту – 15–20 сторінок.

ЗАХИСТ ЗВІТУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Підготовлений звіт у перший робочий день після закінчення практики та стажування подають на перевірку керівнику практики й захищають у день, визначений графіком кафедри. Захист звіту

приймає комісія, яку призначає завідувач кафедри з числа викладачів, з обов'язковим включенням до комісії керівника практики від кафедри. Оцінювання здійснюється за критеріями, відображеними в Листі оцінювання захисту звіту із практики (додаток В). Оцінка за результатами практики та стажування фіксується на титульному аркуші звіту, у відомості та в заліковій книжці студента.

У відомості обліку успішності, заліковій книжці та на титульному аркуші звіту виставляють загальну підсумкову оцінку за 100-баловою системою та оцінку за 4-баловою системою.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС*	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного захисту підсумків
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням практики та захистом підсумків

* ЄКТС – Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система.

Звіт із практики зберігається на кафедрі.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок титульного аркуша

ЗАТВЕРДЖЕНО

*Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі»
08 липня 2015 року № 152-Н*

Форма № П-1.14

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
кафедра туристичного та готельного бізнесу**

ЗВІТ

про виробничу практику

Допускається до захисту

«__» _____ 20__ р.

Керівник _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Захищено на _____ Виконав студент(-ка) гр. _____
Члени комісії _____ напряму підготовки (спеціальності)
(підпис) (ініціали, прізвище) _____

_____ (ПІБ)

_____ Керівник
(підпис) (ініціали, прізвище) _____

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання)

Полтава – 20__

Додаток Б

Зразок оформлення змісту звіту про проходження виробничої практики

ЗМІСТ

	Стор.
Вступ.....	3
1. Загальна характеристика об'єкта практики	4
2. Характеристика організаційно-управлінської структури підприємства.....	6
3. Характеристика основних напрямів діяльності туристичного підприємства.....	9
4. Набуття практичних навичок із різних напрямів діяльності туристичного підприємства (опис виконаних видів роботи).....	13
5. Основні напрями поліпшення діяльності підприємства.....	17
Висновок.....	19
Список використаних інформаційних джерел.....	20

Додаток В

Лист оцінювання захисту звіту з виробничої практики

(вид та назва практики)

виконаної студентом(-кою) _____ курсу напрямку підготовки/спеціальності

(прізвище, ім'я, по батькові)

Критерії оцінювання	Бали	
	керівник	комісія
Виконання завдань практики (до 50 балів)		
Повнота виконання програми практики (до 10 балів)		
Використання математичних та статистичних методів, методів моделювання, комп'ютерних технологій (до 5 балів)		
Використання новітніх інформаційних джерел, чинних нормативних та законодавчих документів (до 5 балів)		
Творчий підхід до аналізу проблеми, оригінальність підходів та наукова новизна результатів дослідження (до 15 балів)		
Наявність у звіті необхідних матеріалів (таблиць, графіків, схем, додатків) (до 5 балів)		
Обґрунтованість висновків і практична значущість рекомендацій (пропозицій) (до 10 балів)		
Оформлення звіту (до 20 балів)		
Відповідність чинним стандартам щодо оформлення звіту в цілому (титульний аркуш, зміст, структура, посилення на інформаційні джерела) (до 10 балів)		
Відповідність чинним стандартам щодо оформлення таблиць, формул, графічних ілюстрацій та інформаційних джерел (до 10 балів)		
Захист (до 30 балів)		
Презентація результатів (до 15 балів)	×	
Аргументованість та повнота відповідей на запитання (до 15 балів)	×	
Усього балів		
Підсумкова оцінка за національною шкалою		
Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС		
Підпис членів комісії		
Дата захисту		

Навчально-методичне видання

ШУКАНОВ Павло Васильович
КАРПЕНКО Юрій Вікторович
КАРПЕНКО Ніна Миколаївна

ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головна редакторка *М. П. Гречук*
Редагування *В. Л. Яременко*
Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 0,6.
Зам. № 125/655.

Видавець і виготовлювач
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
к. 115, вул. Коваля, 3, м. Полтава, 36014; ☎ (0532) 50-24-81

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3827 від 08.07.2010 р.